

Høringsinnspill til Representantforslag om å sikre forutsigbar finansiering for krisesenterbygg

Likestillings- og diskrimineringsombudet er glade for at Høyre setter finansiering av krisesentrene på den politiske agendaen. Vold mot kvinner og vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem, og en alvorlig likestillings- og folkehelseutfordring.

Situasjonen for mange av landets krisesentre er alvorlig. Mange sentre sliter med de generelle boforholdene. Krisesentertilbudet til voldsutsatte er heller ikke likeverdig og lett tilgjengelig for alle brukergrupper. Krisesentrene har store kostnader knyttet til å sikre universell utforming av sentrene. Mange krisesentre har også behov for oppgradering av krisesenterbygget, slik at de kan tilby tilfredsstillende skjermede enheter for menn og menn med barn, for brukere i aktiv rus, og for brukere med alvorlige kognitive eller psykiske utfordringer som ikke kan bo i fellesskap med andre. I dag må noen krisesentre avvise brukere som ikke kan bo i fellesskapet. Dette er alvorlig.

I statsbudsjettet for 2026 ble det avsatt 20,74 millioner kroner til å videreføre en tilskuddsordning som ble opprettet året før for oppgradering av krisesenterbygg. I fjor ble det imidlertid søkt om 64,7 millioner til oppgradering av krisesenterbygg, mens det kun ble tildelt 20 millioner. Ombudet mener at det totalt er avsatt for lite midler til dette formålet. Det må et krafttak til for å sikre eigna boforhold for voldsutsatte og deres barn, samt tilgjengelighet for alle bruker. Vi håper stortinget vil sikre tilstrekkelige midler til oppgradering av krisesenterbyggene.

Tall fra statistisk sentralbyrå viser også et stort spenn i kommunenes bevilgninger til krisesentre, fra 43 til 256 kroner per innbygger i 2022. I mange tilfeller skjæres krisesentertilbudet inn til beinet, bemanningen reduseres og i verste fall ser vi at sentre legges ned eller står i fare for å bli nedlagt. I et langstrakt land som Norge er det alvorlig, fordi det kan bety at reiseveien til nærmeste krisesenter blir svært lang for noen innbyggere. Undersøkelser viser at lengre reisevei for innbyggerne til nærmeste krisesenter, fører til at færre benytter tilbudet. Sentrene oppgir også å ha for lite menneskelige ressurser, og flere mangler døgnbemanning. Undersøkelser viser til at krisesentertilbudet fortsatt ikke er tilgjengelig for alle brukergrupper, blant dem skeive, eldre, voldsutsatte i aktiv rus, funksjonshemmede og voldsutsatte med samisk bakgrunn. Videre viser forskning at det i mange kommuner er utfordringer med oppfølging av den voldsutsatte i reetableringsfasen, som kommunene har ansvar for i samarbeid med krisesentrene. En grunnleggende årsak til dette er krisesentrenes utfordrende økonomiske rammer.

FNs kvinnekomité, som overvåker partenenes oppfølging av FNs kvinnediskrimineringskonvensjon, påpekte i sine konkluderende observasjoner til Norge fra 2023 at det er store variasjoner i krisesentertilbudet, og at konsekvensen blir at ikke alle innbyggere har tilgang til et likeverdig krisesentertilbud. Komiteen anbefalte myndighetene å sikre økte ressurser til krisesentrene.

I dag har myndighetene overlatt ansvaret for finansieringen og organiseringen av krisesentertilbudet til kommuner. Dette samtidig som kommune-Norge i stort har en presset økonomi. Ombudet mener at det bør vurderes på hvilken måte finansieringsordningen kan endres, slik at tilstrekkelig finansiering av tilbudet kan sikres fra statlig hold. Det er tydelig at den nåværende finansieringsmodellen ikke fungerer etter intensjonen. Det er kommunen som skal sikre innbyggerne et krisesentertilbud, men staten har ansvar for å sette kommunene i stand til å gjennomføre denne oppgaven. Finansieringen av krisesentrene bør endres slik at staten delvis over tar finansieringen, for eksempel gjennom ordning der staten sikrer 80% og kommunene 20%.

Sendt inn 30.03.2026